

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Центр правового забезпечення розвитку науки і технологій

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Науково-дослідного
інституту інтелектуальної власності
НАПрН України

Голова Вченої ради Н.М. Мироненко
Протокол № від 27.08.2020 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ

рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий) рівень

галузь знань 08 «Право»
/шифр і назва/

спеціальність 081 «Право»
/шифр і назва /

вид дисципліни обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)

Розробник кандидат філософських наук, завідувач кафедри філософії
гуманітарних наук КНУ ім. Т. Шевченка Приятельчук А.О.

Київ – 2020 рік

ВСТУП

«Філософія» є складовою освітньо-наукової програми підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем «доктор філософії», належить до переліку обов'язкових навчальних дисциплін аспірантури і викладається українською мовою на першому році навчання.

Вивчення навчальної дисципліни "Філософія" забезпечує можливість сформулювати власний світогляд, усвідомити цінність наукового пізнання світу і самої себе, побачити перспективи та протиріччя розвитку на всіх рівнях буття, оцінити значущість вірогідного знання, високої моралі, естетичного відношення до світу.

Протягом більше ніж двох тисячоліть історії людської цивілізації філософія залишається глибоко змістовним і актуальним знанням для всіх поколінь людей. Специфіка філософського знання полягає у тому, що:

1) його (знання) зміст є зіткненням різних точок зору, дискурс (постійні й тривалі дискусії), які в окремі історичні епохи набувають дуже гострих форм, відносно кордонів проблемного поля філософії, а також її місця і ролі в культурі, значущість філософського знання в життєдіяльності людей ніколи не зменшується;

2) філософія є особливим осмисленням зовнішнього (природного і соціального) і внутрішнього (духовного, особистісного) світів із погляду їх універсальних рис, ознак, характеристик, а також їх взаємозв'язків;

3) філософія сформувалася в людській культурі як знання загального рівня аналізу буття у всіх формах його прояву. Самоцінність і самобутність філософії полягає у самій постановці питань, що вона задає, піднімає, формує, і стрижневим принципом цих інтелектуальних зусиль залишається принцип критичного універсалізму.

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, рівень вищої освіти		
Галузь знань	08 «Право»	
Спеціальність	081 «Право»	
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий) рівень	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова / за вибором	
Загальна кількість годин	180	
Кількість кредитів ECTS	6	
Кількість модулів	1	
Кількість змістових частин	1	
Форма контролю	Залік/екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1	1
Семестр	1-2	1-2
Лекційні заняття	32	16
Практичні, семінарські заняття	28	-

Самостійна робота	120	164
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Сприяти формуванню у здобувачів компетенцій щодо практичного застосування сучасних філософських знань у процесі виконання власного наукового дослідження.

2.2. Завдання навчальної дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен

1.Знати: сучасний зміст основних категорій філософської науки, особливості формування філософських методів та суміжних з нею методів гуманітарних наук, специфіку методологічних стратегій в умовах сучасного соціо-гуманітарного дискурсу.

2. Вміти: концептуально використовувати філософські поняття і категорії у якості джерел формування інструментарію гуманітарного знання, критично осмислювати усталені підходи та ідеї, виокремлювати і характеризувати межі теоретичного і практичного у власних наукових дослідженнях.

3.Володіти навичками наукового аналізу та категоріально-концептуального мислення; застосування складних соціо-гуманітарних підходів у наукових дослідженнях, опанування здобувачами ступеня доктора філософії гуманітарних спеціальностей концептуальним та методологічним здобутком філософської науки з метою подальшого розвитку навичок наукового мислення у дослідницьких практиках.

2.3. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними компетентностями

№	Програмна компетентність	Відповідність дисципліни компетентності
	ЗК – загальна компетентність	
ЗК1	<i>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу</i>	+
ЗК2	<i>Навички використання новітніх інформаційних і комунікаційних технологій</i>	+
ЗК3	<i>Здатність проведення самостійних досліджень на сучасному рівні</i>	+
ЗК4	<i>Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел</i>	+
ЗК 6	<i>Здатність працювати в міжнародному науковому просторі</i>	+
ЗК 8	<i>Здатність застосовувати знання у практичній юридичній діяльності</i>	+
ЗК11	<i>Уміння кваліфіковано відобразити результати наукових досліджень у наукових статтях та тезах, опублікованих як у фахових вітчизняних виданнях, так і у виданнях, які</i>	+

	входять до міжнародних наукометричних баз	
	ФК – фахові компетентності	
ФК 4	Здатність до опрацювання та аналізу інформації для правового дослідження	+
ФК 8	Здатність здійснювати аналіз законодавчих текстів та їх експертизу	+
ФК 9	Ведення діалогу й аргументування під час наукових і ділових дискусій, переговорів, судових дебатів, публічного виступу в судах та інших органах	+
ФК10	Здатність до написання наукового дослідження з правової проблематики або статті у фахове видання	+
ФК11	Достатнє знання іноземної мови для читання, писання та представлення статей, а також спілкування з іншими науковцями та практиками	+

2.4. Результати навчання:

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати і розуміти:			
1.1	змістовні відмінності філософських стратегій від інших сумісних із нею наук;	лекція, самостійна робота	усна відповідь, контрольна робота.	5
1.2	критерії наукового дослідження;	семінар, самостійна робота	усна доповідь, екзаменаційна робота	3
1.3	місце вітчизняної філософської традиції у світовій науковій думці;	лекція, самостійна робота	усна відповідь, контрольна робота, екзаменаційна робота	3
1.4	історичну логіку розвитку основних філософських підходів та ідей, їх дотичність до становлення сучасного соціо-гуманітарного дискурсу;	лекція, самостійна робота	контрольна робота, екзаменаційна робота	5
1.5	значення власного наукового дослідження для розвитку інших галузей науки, суспільно-політичного, економічного життя, національної чи світової духовної культури;	лекція, самостійна робота	контрольна робота, екзаменаційна робота	3
	Вміти:			
2.1	Визначатись щодо методологічної бази власного наукового дослідження;	семінар, самостійна робота	усна доповідь	5

2.2	обґрунтовувати актуальність та чітко формулювати мету дослідницького проекту;	семінар, самостійна робота	усна доповідь, екзаменаційна робота	5
2.3	практично застосовувати філософські знання (наративи) у процесі власного наукового дослідження з метою розв'язання комплексних питань та проблем;	семінар, самостійна робота	екзаменаційна робота	3
2.4	- продукувати нові наукові ідеї з урахуванням тенденцій розвитку сучасної науки та глобальних цивілізаційних проблем (екологічних, етико-моральних, міжнародно-правових, релігійних тощо);	семінар, самостійна робота	екзаменаційна робота	5
Комунікація:				
3.1	здатність брати участь в дискусіях, концентруватися на значущих складових обраної проблеми (теми);	семінар, самостійна робота	усна доповідь	3
3.2	здатність брати участь у міждисциплінарних проєктах комплексного наукового дослідження складних систем, використовувати результати досліджень філософської науки для досягнення цілей власного наукового дослідження;	самостійна робота	усна доповідь	3
3.3	проявляти увагу і толерантність до іншої (й інакшої) думки у процесі інтелектуальної комунікації.	семінар	усна доповідь	3
Автономність та відповідальність:				
4.1	знаходити необхідну інформацію з різних джерел, упорядковувати її, оцінювати її достовірність, пояснювати значущість, приймати обґрунтовані рішення;	самостійна робота	усна доповідь	2
4.2	мати інтелектуальне сумління, чесність у справі формування і вираження інтелектуальної позиції.	самостійна робота	екзаменаційна робота	5

2.5. Досягнення програмних результатів:

ПРН 5 - Вміння спілкуватися в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в галузі наукової та професійної діяльності, в тому числі і на міжнародному рівні, демонструючи системний науковий світогляд та культурний кругозір;

ПРН 9 - Здатність професійно презентувати результати своїх досліджень на міжнародних наукових конференціях, семінарах, практично використовувати іноземну мову (в першу чергу - англійську) у науковій, інноваційній діяльності, у сфері інтелектуальної власності, а також у педагогічній діяльності;

ПРН 13 – Вміння кваліфіковано відображати результати наукових досліджень у наукових статтях, опублікованих як у фахових вітчизняних виданнях, так і у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз;

ПРН 14 - Здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при спілкуванні, обміні інформацією, зборі, аналізі, обробці, інтерпретації джерел; здійснювати публікацію джерел з дотриманням основних археографічних правил.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1 Вступ до філософії

Тема 1. Методологічна функція новітньої філософії.

Тема 2. Концептуальні трансформації онтологічного дискурсу.

Тема 3. Філософська антропологія у контексті психоаналітичного доробку.

Тема 4. Суспільствознавча спрямованість філософської теорії.

Тема 5. Проблема детермінант суспільно-історичного процесу.

Тема 6. Еволюція критичної соціальної парадигми.

Тема 7. Структуралістське підґрунтя соціальних теорій.

Тема 8. Глобалізація та формування цивілізаційної парадигми.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
Модуль 1								
Змістовий модуль 1 <i>Вступ до філософії</i>								
Тема 1. Методологічна функція новітньої філософії.	22	4	4	14	22	2	-	20
Тема 2. Концептуальні трансформації онтологічного дискурсу.	22	4	4	14	22	2	-	20
Тема 3. Філософська антропологія у контексті психоаналітичного доробку.	24	4	4	16	22	2	-	20
Тема 4. Суспільствознавча спрямованість філософської теорії.	24	4	4	16	22	2	-	20
Тема 5. Проблема детермінант суспільно-історичного процесу.	20	4	2	14	22	2	-	20
Тема 6.Еволюція критичної соціальної парадигми.	22	4	4	14	24	2	-	22
Тема 7. Структуралістське підґрунтя соціальних теорій.	22	4	2	16	22	2	-	20
Тема 8. Глобалізація та формування цивілізаційної парадигми.	24	4	4	16	24	2	-	22
Разом за змістовим модулем 1	180	32	28	120	180	16	-	164

Усього годин	180	32	28	120	180	16	-	164
---------------------	------------	-----------	-----------	------------	------------	-----------	----------	------------

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Методологічна функція новітньої філософії.	4	-
2.	Концептуальні трансформації онтологічного дискурсу.	4	-
3.	Філософська антропологія у контексті психоаналітичного доробку.	4	-
4.	Суспільствознавча спрямованість філософської теорії.	4	-
5.	Проблема детермінант суспільно-історичного процесу.	2	-
6.	Еволюція критичної соціальної парадигми.	4	-
7.	Структуралістське підґрунтя соціальних теорій.	2	-
8.	Глобалізація та формування цивілізаційної парадигми.	4	-
	Усього	28	-

6. Самостійна робота

№ з/п	Найменування робіт	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Методологічна функція новітньої філософії.	14	20
2.	Концептуальні трансформації онтологічного дискурсу.	14	20
3.	Філософська антропологія у контексті психоаналітичного доробку.	16	20
4.	Суспільствознавча спрямованість філософської теорії.	16	20
5.	Проблема детермінант суспільно-історичного процесу.	14	20
6.	Еволюція критичної соціальної парадигми.	14	22
7.	Структуралістське підґрунтя соціальних теорій.	16	20
8.	Глобалізація та формування цивілізаційної парадигми.	16	22
	Усього	120	164

7. Методи контролю

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, що складає 40% від загальної оцінки та **оцінювання практичної підготовки** – результати навчання (**вміння 2.1-2.6**); (**комунікація 3.1-3.3**); (**автономність та відповідальність 4.1-4.3**), що складає 60% загальної оцінки.

Семестрову кількість балів формують бали, отримані здобувачем у процесі засвоєння матеріалу курсу та виконання самостійної роботи.

7.1. Оцінювання за формами контролю:

Види робіт		Семестрова кількість балів	
		Min – 18 балів	Max – 30 балів
Усна відповідь		«5» x 2 = 10	«8» x 2 = 16
Самостійна індивідуальна робота		«8» x 1 = 8	«14» x 1 = 14
а) усною відповіддю здобувача на семінарському занятті вважається доповідь (повне і концептуальне розкриття окремого запитання семінару), доповнення, анонсована дискусія, аргументована точка зору, відповідь на проблемні запитання; б) у разі відсутності здобувача на семінарському занятті, розглянуті на семінарі питання відпрацьовуються у письмовій формі; в) загальна кількість балів за аудиторну роботу складає 50% від семестрової кількості балів.			

7.2. Підсумкове оцінювання у формі екзамену. Екзаменаційне оцінювання відбувається в письмово-усній формі. Білет складається з 2 питань, кожне з яких оцінюється за шкалою 6-10 балів, що в загальному підсумку складає 20 балів.

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	Екзамен	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	<i>18</i>	<i>12</i>	<i>30</i>
<i>Максимум</i>	<i>30</i>	<i>20</i>	<i>50</i>

Студент не допускається до екзамену, якщо під час семестру набрав менше 30 балів. Для допуску до екзамену здобувач має здати контрольні роботи та самостійну індивідуальну роботу. Екзаменаційна оцінка не може бути меншою **12 балів** для отримання загальної позитивної оцінки за курс.

Порядок допуску здобувача до екзамену

Екзамен являє собою форму підсумкової атестації засвоєного здобувачем теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни за семестр.

Здобувач має скласти екзамен відповідно до вимог навчального плану у терміни, які передбачені графіком навчального процесу.

Зміст екзамену визначається робочою навчальною програмою дисципліни.

Здобувач допускається до екзамену, якщо він виконав всі вимоги робочого навчального плану за поточний семестр.

Здобувач допускається до складання екзамену з дисципліни, якщо з цієї дисципліни ним повністю виконані всі види робіт, передбачені робочим навчальним планом та робочою навчальною програмою.

Здобувач, який в поточному семестрі мав пропуски занять і до початку екзаменаційної сесії не засвоїв матеріал пропущених ним до атестації з відповідної дисципліни не допускається.

Здобувач може бути недопущеним до підсумкового оцінювання, якщо під час семестру він: 1) не досяг мінімального порогового рівня оцінки тих результатів навчання, які не можуть бути оцінені під час підсумкового контролю; 2) якщо під час семестру він набрав кількість балів, недостатню для отримання позитивної оцінки навіть у випадку досягнення ним на підсумковому контролі максимально можливого результату. Умови недопущення затверджуються у робочій програмі навчальної дисципліни, рішення про недопущення за поданням викладача приймається деканом/директором (заступником декана/директора з навчальної роботи) та оприлюднюється до початку відповідного контролю.

У разі виникнення спірних питань щодо не допуску здобувача до семестрової атестації, вони вирішуються лектором дисципліни спільно із завідувачем кафедри.

Викладач на останньому занятті у семестрі повідомляє здобувачів про їх рейтинг у балах. Перелік здобувачів, які не допущені до складання екзамену, отримує методист спеціальності, заступник декана/директора з навчальної роботи факультету/інституту.

Умови допуску до підсумкового екзамену. Здобувач не допускається до екзамену, якщо під час семестру набрав менше **18 балів**. Для допуску до екзамену здобувач має бути позитивно оцінений на **2-ох семінарах**, мати захищену індивідуальну самостійну роботу.

Екзамен проводиться у день та час, визначений затвердженим розкладом.

- форма проведення контролю та його тривалість, особливі вимоги щодо процедури проведення повинні доводитись до відома осіб, що навчаються, завчасно (щонайменше напередодні контролю);

- здобувачі мають бути повідомлені щодо засобів контролю за дотриманням правил академічної доброчесності, які будуть застосовуватись під час оцінювання, та щодо наслідків їх порушення;

- при проведенні будь-яких форм контролю оцінювачем (екзаменатором, екзаменаційною комісією тощо) має визначатись вичерпний перелік дозволених допоміжних засобів;

- здобувачі, допущені до проведення контролю та оцінювання, повинні мати при собі документ, що посвідчує особу;

- здобувачі, які проходять контроль, не мають права використовувати будь-яку зовнішню (сторонню) допомогу;

- у випадку, якщо оцінювач підозрює особу, що проходить контроль, у використанні недозволених допоміжних засобів, він має право запропонувати такій особі вчинити дії, які спростували б підозру. Якщо особа, що проходить контроль,

відмовляється від пропозиції оцінювача, її результат оцінюється як «0» балів («незадовільно»);

- якщо здобувач освіти намагається вплинути на результат оцінювання шляхом списування або з використанням незатверджених допоміжних засобів чи зовнішньої допомоги (обману), його результат оцінюється як «0» балів («незадовільно»);

- якщо здобувач освіти порушує порядок проведення контролю, він може бути видалений з нього, і в цьому разі відповідний контроль оцінюється як «незадовільний» (0 балів);

- здобувачі, не пізніше завершення оцінювання, повинні отримати інформацію про час оприлюднення результатів оцінювання;

Під час екзамену здобувачі мають право використовувати типову та робочу навчальні програми дисципліни.

Використання під час екзамену будь-яких інформаційних матеріалів без дозволу осіб, які проводять контрольний захід, тягне за собою його припинення. При цьому проти прізвища здобувача в екзаменаційній відомості проставляється запис «Незадовільно» і відповідний підпис.

Екзамени для здобувачів денної та заочної форм навчання проводяться у письмовій формі за екзаменаційними білетами. Кількість екзаменаційних білетів для кожної навчальної дисципліни – не менше 30-ти.

У екзаменаційному білеті передбачається комбінація з питань, з якими здобувач ознайомлений до початку екзамену.

Кількість екзаменаційних запитань різних типів у екзаменаційному білеті та критерії оцінювання відповідей на них визначає науково-педагогічний працівник, який відповідає за викладання навчальної дисципліни. Питання та критерії їх оцінювання обґрунтовані в робочій навчальній програмі, з якою здобувач ознайомлюється на початку вивчення дисципліни.

Екзаменаційні білети затверджені на засіданні кафедри, яка забезпечує викладання навчальної дисципліни, про що свідчить підпис завідувача кафедри на кожному екзаменаційному білеті.

Повторне складання екзамену з метою отримання більш високої оцінки у період екзаменаційної сесії не допускається. Така можливість може бути надана здобувачу за наказом ректора університету у після сесійний період.

Здобувачі, які були не допущені до складання екзамену, з причини невиконання ними навчальної робочої програми, мають можливість, при умові набрання ними відповідної кількості балів, на повторне складання. Виконати навчальну робочу програму вони можуть при оформленні індивідуального плану консультацій з викладачем. Здобувач оформлює заяву на ім'я керівника факультету/інституту, узгодивши з викладачем, про надання йому можливості відвідування індивідуальних консультацій. При цьому він отримує індивідуальні завдання, самостійно опрацьовує відповідну рекомендовану літературу, першоджерела, та за обранням форм контролю (реферат, есе, тестування), здійснюється контроль знань здобувача. При отриманні відповідних балів щодо допуску до екзамену призначається день та час проведення екзамену.

Здобувачі, що одержали на екзамені оцінку «не задовільно» зобов'язані ліквідувати академічну заборгованість у встановлений термін до початку нового семестру відповідно до графіку ліквідації академічних заборгованостей, який затверджений деканом/директором факультету/інституту. Ліквідація академічної заборгованості допускається не більше двох разів з кожної дисципліни. Перший раз – викладачам, які попередньо приймали екзамен. Другий – комісії, яка створюється завідувачем кафедри.

Спірні питання з проведення екзаменаційних сесій розглядає апеляційна комісія, права, обов'язки та персональний склад якої визначаються наказом ректора університету.

Шкала відповідності складання інтегрованого екзамену з дисципліни: ФІЛОСОФІЯ

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	74-89
Задовільно / Satisfactory	60-73
Незадовільно з можливістю повторного складання / Fail	35-39
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни / Fail	0-34

7.3. Критерії оцінювання:

Усна відповідь:

8 бали – повна, концептуальна, послідовна, з використанням основної і додаткової літератури, з визначенням категорій і понять, з відповіддю на додаткові і уточнюючі запитання, із заглибленням у сучасний інтелектуальний і соціокультурний контекст, з креативним використанням загальних соціально-гуманітарних знань;

6 бали – достатня, концептуальна, послідовна, з визначенням категорій і понять, з використанням основної літератури, з відповіддю на уточнюючі запитання, із розумінням проблеми у зрізі власної життєдіяльності;

4-5 бали – неповна, фрагментарне розкриття проблеми, з частковим використанням основної літератури, артикуляція відповіді поза концептуальним контекстом, містить суттєві неточності, апелює до інформації з не ідентифікованих I-net джерел, а не до елементів знання чи досвіду;

0-3 бал – фрагментарна, еkleктична, «не в тему», має суттєві помилки, без використання основної і додаткової літератури, посилання на не ідентифіковані I-net джерела, артикуляція відповіді з гаджета.

Доповнення / дискусія:

4 бали – доповнення змістовне, ґрунтовне, конструктивно доповнює обговорення теми;

3 бали – доповнення змістовне;

2 бали – доповнення містить інформацію, що суттєво не розширює дискусію.

Екзамен (оцінюються окремо 2 питання білету письмово-усного екзамену):

18-19/20 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, наводить визначення основних понять, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує основні принципи і положення, демонструє розуміння етапів і логіки історико-філософського процесу, виявляє знання основної і додаткової літератури з курсу;

13-16 балів – студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але недостатньо аргументовано, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє загальне розуміння історико-філософського процесу;

1-11 бали – студент не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань, наводить еkleктичні визначення понять і категорій, демонструє непослідовне трактування історії філософії та перекручування термінів і персоналій.

Індивідуальна самотійна робота:

14 балів – вибрана праця характеризує сучасний інтелектуальний дискурс і відповідає сфері практичної філософії, робота носить самотійний характер, містить авторську аналітику і узагальнення, прямі і непрямі цитування з посиланнями на основне джерело, включає в себе визначення понять і категорій, містить розв'язані всі завдання практикуму, має диференційований текст;

10-11 балів – вибрана праця відповідає сфері практичної філософії, демонструє занадто академічну мову, містить аналітику і узагальнення, має неінформативні посилання, є наявні визначення понять та категорій, у роботі розв'язані ключові завдання практикуму; має диференційований текст;

8 балів – вибрана праця відповідає сфері суспільствознавчих і гуманітарних знань, має описовий характер, містить поняття і категорії без визначень, має граматично не вичитаний текст, містить не розв'язані завдання практикуму, має диференційований текст;

4-7 балів – вибрана праця відповідає сфері гуманітарних знань, має загальний реферативний характер, демонструє несамотійність у розв'язанні завдань, текст не диференційований і не відповідає структурі завдань практикуму.

Теми для самотійної роботи у вигляді реферату

1. Сучасна наука в пошуках світоглядних і духовних орієнтацій.
2. Структури екзистенції та проблема свободи.
3. Філософський зміст тріади: несвідоме – свідоме – надсвідоме.
4. Наратив «Едипового комплексу» у постмодерній філософії.
5. Проблема «танатосу» у неофрейдизмі та постфрейдизмі.
6. Методологічні альтернативи формаційному підходу.
7. Феномен «соціальної аномії» і проблема соціального розвитку.
8. Соціальна девіація як проблема структуралістського дискурсу.
9. Суперечлива природа «західної цивілізації».
10. Проблема «одновимірності» у соціальній теорії.
11. Постмодерна критика класичного психоаналізу.

12. Сутність та зміст «шиз-аналітичної» стратегії.
13. «Тіло без органів» як центральний концепт постмодерної філософії.
14. Цивілізована бізнес-діяльність – економічна основа соціальної держави.
15. Етична інтерпретація промислового капіталізму
16. Капіталізм в умовах глобалізаційних процесів.
17. Питання технологій суспільного контролю.
18. Економічна складова масовизації.
19. Масові комунікації і маргіналізація людини.
20. Тоталітаризм і демократія.
21. Наратив фашизму як проблема соціальної теорії.
22. Соціально-метафізичні проекти філософського постмодерну.
23. Питання конфлікту цивілізацій та міжкультурного порозуміння.
24. Топографія «Чужого» та феноменологія «Іншого»

Питання до іспиту

1. Еволюція діалектичного підходу.
2. Антропологічне підґрунтя психоаналізу та структуралізму.
3. Філософська герменевтика та аналітична філософія.
4. Методологічні засади екзистенціалізму.
5. Поняття та зміст «*феноменологічної онтології*».
6. Екзистенціальна аналітика *Da-sein*.
7. Концептуалізація та класифікація *симулякру*.
8. Фундаментальні концепти «ортодоксального психоаналізу».
9. Несвідоме як наратив класичного психоаналізу та його вплив на постсучасну антропологію.
10. Феномен трансгресивного досвіду.
11. Психоаналітична теорія *деструктивного лібідо*.
12. Поняття соціальної метафізики.
13. Еволюція критичної теорії.
14. Світ-системний аналіз: зсув від класового до національного контекстів.
15. Теорія постіндустріального суспільства.
16. Розвиток цивілізаційної парадигми.
17. Ідея «кінця історії» та її критика.
18. Цивілізаційне підґрунтя структурного-функціоналізму.
19. Поняття економічних «аскези» та «репресії».
20. Пост-структуралістська критика капіталізму.
21. Божевілля як предмет соціально-філософського аналізу.
22. Психоаналітична та економічна теорії масового суспільства.
23. Масовизація як основа тоталітаризму.
24. Соціокультурний аспект проблеми «мас».
25. Специфіка масовизації в умовах постіндустріалізму.
26. Технології як чинник цивілізаційного розвитку.
27. Відносини «Я» і «Ти» як головна тема діалогічної парадигми.
28. Альтернативні концепції політичного: антагонізм та плюралізм.
29. Проблеми постдемократії.

- 30.Реставрація традиційних ідеологій.
- 31.Концептуальні та суспільно-історичні засади гендерного підходу.
- 32.Психоаналітична теорія статі.
- 33.Специфіка феміністичного психоаналізу.
- 34.Теорія статі у радикальному фемінізмі.
- 35.Гендерне питання у постмодерних проектах.
- 36.Методологічні передумови розвитку феноменології.
- 37.Співвіднесеність понять феноменологічної та ейдетичної редукції.
- 38.Тематика *Lebenswelt* та екзистенціальний зворот у феноменологічній філософії.
- 39.Методологічні засади постмодерної онтології
- 40.Поняття та соціально-антропологічні проекції *симулякру*.
- 41.Постмодерна онтологія під кутом політекономії вартості.
- 42.«Едипізація» культури та її діалектика.
- 43.Психоаналітична теорія «естетичного».
- 44.Психоаналітична теорія агресії.
- 45.Соціально-економічні засади деструктивності.
- 46.Постмодерний аналіз божевілля.
- 47.Психоаналітичні витоки структуралізму.
- 48.Структуралістська теорія культури.
- 49.Цивілізаційний чинник у суспільно-історичному процесі.
- 50.Глобалізація та конфлікт цивілізацій.
- 51.Теорія репресивного суспільства.
- 52.Постмодерна критика психоаналізу.
- 53.Фундаментальні концепти постмодернізму.
- 54.Інформатизація та кібернетизація суспільства.
- 55.Науково-технічний прогрес та культурний шок.
- 56.Інституціональна специфіка інформаційного суспільства.
- 57.Альтернативи демократії.
- 58.Постсучасна криза ідеології.
- 59.Соціокультурні витоки гендерної асиметрії.
- 60.Гендерний наратив в епоху постмодерну

8. Рекомендовна література

Основна (базова):

1. **Історія української філософії:** Підруч. / В.С.Горський, К.В.Кислюк – К.: Либідь, 2004.
2. **Історія філософії:** В 3-х т. / В.Татаркевич / Пер. з пол. – Львів: Свічадо, 1997-1999.
3. **Історія філософії:** Підруч. / За ред. В.І Ярошовця. – К. “Київський університет”, 2007.
4. **Філософія історії:** Підруч. / І.В. Бойченко - К.: Знання, 2000. – 723с.
5. **Філософія:** Навч. посіб. / Л.В. Губерський, І.Ф. Надольний, В.П. Андрущенко та ін.; за ред. І.Ф. Надольного. – 8-ме вид., стер. – К.: Вікар, 2011.
6. **Філософія:** Підруч. / В.Л.Петрушенко – 4-те вид., виправл. і доповн. – Львів, 2009. – 506с.
7. **Філософія: світ людини:** Курс лекцій: Навч. посібник для студентів вищій навчальних закладів. / В.Табачковський, М.Булатов, Н.Хамітов. - К.: Либідь, 2004.
8. **Філософія: хрестоматія (відвитоків до сьогодення):** навч. посіб. / за ред. акад. НАН України Л.В. Губерського. – К.: Знання, 2012. – 621с.
9. **Філософський енциклопедичний словник:** довідкове видання / Голова ред. колегії В.І. Шинкарук. – К.: «Абрис», 2002. – 744с.

Додаткова:

1. Бацевич Ф.С. **Філософія мови.** Історія лінгвофілософських учень: підруч. / Ф.С. Бацевич. – К.: Академія, 2008. – 240с.
2. Беккер Г. Стенли **Экономический взгляд на жизнь.** Нобелевская лекция. // Человеческое поведение: экономический подход. Избранные труды по экономической теории. – М.: ГУВШЭ, 2003 – С. 582 – 614.
3. Бергер П., ЛукманТ. **Социальное конструирование реальности:** Трактат по социологии знания / П.Бергер, Т. Лукман / Пер. Е. Руткевич. – М.: «Медиум», 1995. – 323с.
4. Добронравова І.С., Білоус Т.М., Комар О.В. **Новітня філософія науки:** підруч. для студ. філос. ф-тів і аспірантів / І.С. Добронравова, Т.М. Білоус, О.В. Комар. – К.:Логос, 2009. – 244с.

5. Левчук Л.Т. **Психоаналіз: історія, теорія, мистецька практика:** Навч. посіб. / Л.Т. Левчук. – К.: Либідь, 2002. – 255с.
6. Мід Д.Г. **Дух, самість і суспільство.** З точки зору соціального біхевіориста / Пер. з англ. та передмова Т. Корпало. – К.: Український Центр духовної культури, 2000. – 416с.
7. Попович М. **Григорій Сковорода: філософія свободи** . – К.: Майстерня Білецьких, 2007. – 256с.
8. **Социальная философия:** Словарь / Сост. и ред. В.Е. Кемеров, Х.Т. Керимов. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Академический проект; Екатеринбург: Деловая Книга, 2006. – 624с.
9. **Соціальна філософія.** Історія, теорія, методологія: Підручник для вищ. навч. зал. / В.П. Андрущенко, Л.В. Губерський, М.І. Михальченко. – Вид. 3-є, випр. та допов. – К.: Генеза, 2006.
10. Стружевський В. **Онтологія** / В. Стружевський / пер. з пол. К. Новікової. – К.: ДУХ І ЛІТЕРА, Інститут релігійних наук св. Томи Аквінського, 2014. – 312с.
11. Таран В.О., Зотов В.М., Резанова Н.О. **Соціальна філософія:** навч. посіб. / В.О. Таран, В.М. Зотов, Н.О. Резанова. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 272с.
12. **Философия: dtv-Atlas** / П. Кунцман, Ф.-П. Буркард, Ф. Видман / пер. с 9-го нем. изд. / Худож. Аксель Вайс; Науч. ред. пер. В.В. Миронов. – М.: Рыбари, 2002. – 268с.: ил.
13. Франкл В. **Человек в поисках смысла:** Сборник / В. Франкл / Пер. с англ. и нем. – М.: Прогресс, 1990. – 368с.
14. Хамитов Н. **Философия. Бытие. Человек. Мир:** Курс лекцій / Н. Хамитов – К.: КНТ, Центр учебной литературы, 2006. – 456с.
15. Хамітов Н., Гармаш Л., Крилова С. **Історія філософії. Проблема людини та її меж:** Навч. посіб. / Під ред. Н. Хамітова. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 296с.
16. Цофнас А.Ю. **Гносеология:** учеб: пособ. / А.Ю. Цофнас. – Изд. 2-е, испр. и доп. – О.: Наука и техника, 2011. – 248с.